

Horší jsou ty děti.

To máte jako s mateřskou dovolenou, kdy já svato-krádežně prohlašuji, že bych na ni mohla klidně znova, protože to bylo moc fajn, ale problém je, že vám ji pořád kazí to dítě. Nějak se vám pořád plete pod nohy a brání vám v osobním rozvoji.

Já jsem například dělala praktikantku u devítiletých kluků. Byla to docela škola života. Například jsem zjistila, že ne všechny děti jsou stejně chytré, takže snažit se je zabavit za deštivého dne hraním hry „země, město...“ je pošetilé. Ke svému zděšení jsem zjistila, že většina oddílů neumí ani abecedu, natož aby si vzpomněla na jinou řeku než Vltavu, a i tu si vybavili jen v případě, že jsme zrovna nebyli u písmene V. Vlastně to bavilo jenom mě a hubeného blondáčka s odstálými ušima a profesorským nadhledem, který si tím však popularitu u zbytku chlapců nezískal.

Když jsem poslední večer chlapce vyzvala, ať si koukají všichni vzít ráno čisté prádlo, aby mě jejich matky nepomluvily, s úžasem jsem od jednoho klučiny vyslechla, že to, co má na sobě, si vzal teprve včera, a tak že je to dobrý. Neodvážila jsem se to komentovat, ale bylo pro mě v mých sedmnácti letech šokující odhalit, že ve dvacátém století jsou v Československu ještě lidé, kteří se řídí onou slavnou polskou příručkou pro chlapce, která radila bílé spodní prádlo, aby se na něm poznalo, kdy je třeba je vyměnit.

Taky za našeho mládí nebyly mobily. Mobilní telefony mají mnoho výhod, ale máte-li stýskavé děti, tak jim je nedávejte. A nevolejte na tábory. Ani nikam jinam. Já se takhle jednou rozhodla předstírat zodpovědnou matku, a tak jsem zavolala na školu v přírodě, abych se dozvěděla, že dítě zrovna zdemolovalo půlku pokoje

a nejspíš to budu muset zaplatit. Samozřejmě se do návratu všechno vyřešilo a nic jsem neplatila, ale byla bych se bez téhle informace docela obešla. Takže mi to nakonec bylo varováním, abych si příště podobné kratochvíle odpustila. Mezi námi matkami: on by vám někdo dal vědět, kdyby se fakt něco dělo. A jinak klid a nohy na stůl. Oni už to tam nějak vydrží, a než se nadějete, nastane opačný extrém. Dítě, které se doposud snažilo z tábora prchnout za jakoukoli cenu, odmítá při návratu opustit autobus, objímá se s úplně cizíma lidma a kvílí, že chce zpátky.

I v tomhle je moderní doba jednodušší. Zatímco já běžně ještě čtrnáct dní po návratu z tábora bloumala po domě i zahradě se zasněným výrazem zakleté princezny, protože on mi nenapsal a asi ho už nikdy nevidím, moje děti zasednou k počítači, juknou na Facebook a pozítří jdou na rande.

Možná že jim to trochu závidím, ale pořád se nemůžu zbavit dojmu, že nešťastné lásky kultivují duši a že trocha té nejistoty a prázdnoty by těm zvířatům jenom prospěla. Milada by mi ovšem řekla, že jsem pitomá. Jenže Miladě napsali vždycky, a ještě za ní přijeli, ta má nejmíň co mluvit.

Soňa stále bydlí na venkově, akorát se přestěhovala na druhý konec Prahy. Bydlí ve starém domku, který si s Rudou představili, a dlouho tam měli i Soninu babičku, než před pár lety umřela. Já si to tak docela nedovedu představit, že bych měla v těch prvních, nejžhavějších letech manželství na krku senilní babku, ale Soňa se na to dívala se svým typickým nadhledem.

„To bylo v pohodě. Bába měla alzheimera, ta si houby pamatovala, jestli jsme v noci řádili nebo ne. A i kdyby si to pamatovala, stejně by jí to nikdo nevěřil.“

Tak to je celá Soňa.

Já zahrádkaření moc nedám, takže u nás se seká trávník jako u anglické královny, ale takhle zjara, když všechno začíná kvést, tu hlínu Soně skoro závidím. Co jí zas tak moc nezávidím, je její muž Rudolf. Je to takový tichý, mlčenlivý typ, který toho moc nenamluví ani ve společnosti a bojím se, že ani doma, i když takovéhle soudy můžou být docela mylné.

Toho dne byl ale Rudolf mimořádně příšernej.

On bývá občas poněkud nerudný, ale dneska se fakt překonával. Byl jak ta babička Boženy Němcové, neúnavně šukal po zahradě. Soňa si ho dokázala nevšímat a on si, pravda, nevšímal nás. Přesto se mi zdálo, že zde panuje nějaké napětí, které svědčí přinejmenším o neuhlazenosti, jak by řekla moje oblíbená Jane Austenová.

Ležely jsme se Soňou na lehátkách, která pro nás vytáhla na trávník, a popíjely kafe. Už jenom ten pohled na ni, jak se rve s těmi pitomými lehátky s tak pracovitým Rudou za zády, o něčem vypovídal. Max by mi to vytáhl a ještě by tu seděl s námi. Ale pravda, Rudolf je občas dost samorost a koneckonců, já s ním nežiju.

Přidržovala jsem si hrnek s kafem na hrudníku a snažila jsem se ho ignorovat, ale jeho činorodost byla otravná. Vzbuzoval ve mně v tento líný, mimořádně vyvedený jarní víkend pocit, že bych taky měla něco dělat. Ne, vlastně ve mně vzbuzoval pocit, že má pocit, že bych měla něco dělat. Ještě horší. Byla bych ráda věděla, jak to působí na Soňu, ale nechtěla jsem se

zeptat. Nebo bych možná měla? Politická korektnost nebo možná ohledy jsou pěkná věc, ale co když jí naopak prospěje se z toho trochu vypovídat?

„Není to nádhera?“ zeptala jsem se místo toho s pohledem na modrou oblohu. Zvedla jsem hlavu, abych zkontrolovala, jestli Soňa ví, o čem mluvím. Dívala se spíš rozostřeně do dálky, ale obloha byla modrá od horizontu k horizontu, takže stejně musela vidět totéž co já. Teplo bylo jak v detektivce o kapitánu Michalu Exnerovi.

„Tady je tak krásně, že bych se snad i vrhla na zemědělství,“ řekla jsem upřímně s hlavou plnou myšlenek na Michala Exnera. „Je to trochu otrava, ale ty davy rolníků mezi mými předky mě přikovaly k rodné hlíně.“

Soňa se tiše zasmála a opravila mě: „Snad k rodné hroudě, ne?“

„Nebud' hnidopich. No ty bys mohla žít někde jinde?“

„Nevím,“ odpověděla neurčitě. „Proč vlastně ne?“

„Ale blbost,“ namítna jsem. „Kolem tebe by to bylo samej cizinec.“

„Někdy mám pocit, že s cizincem žiju,“ zabručela.

„Mně by vážně chyběla ta pole,“ řekla jsem upřímně, ale příjemný pocit neměnnosti, kromě střídání ročních dob, pominul. A nejen pole. Mně by to chybělo všechno. I Soňa. A Michal Exner v typicky letních detektivkách.

Rudolf projel kolem nás s kolečkem. Měl v něm maltu nebo co a zajel až do rohu zahrady, kde si plácal nějaký plůtek, sochu či bunkr. „Neleze ti s tím na nervy?“ popíchlá jsem ji.

Podívala se po svém manželovi. „Nevšímám si ho,“ řekla.

„Tak ono to není špatné, taková pracovitost,“ podotkla jsem s hořkým pomyšlením na Maxe, kterého přimět k tomu, aby udělal něco, co bych chtěla, je nepředstavitelný problém. „Ale mám z toho blbý pocit. Jako že jsem lempl.“

„A není to příma,“ odpověděla Soňa vzdorovitě. „Být občas lempl!“

„Jo,“ připustila jsem. „Ale já si ráda lempluju, když mě u toho nikdo nekontroluje.“

„Nesmíš si to nechat přerůst přes hlavu,“ řekla Soňa klidně.

„Ale je tady krásně.“

„To je.“

„Jana se rozešla s tím svým chlapem.“

„No prosím,“ pronesla Soňa suše. „No zaplať pánbůh, to už bylo načase. Dvakrát ženatej vobšourník, a ještě z práce. To nemá smysl, takový vztah. To bych se na to snad vykašlala úplně než něco takovýho. Taková ta představa: klid, nikdo tě neprudí a naděje, že potkáš ideál, to by se mi líbilo.“

„No jo, ale co když ten ideál prostě nepotkáš?“

„Pořád máš tu naději, ne?“

Přikývla jsem. Chápala jsem, jak to Soňa myslí. Ne-ní větší dřina než žít s někým jiným, zejména je-li to chlap. Těch pitomostí, které chtějí dělat jinak, těch kompromisů, toho zoufalství. V tenhle pěkný slunný den byla představa prázdného domu, ve kterém funguje všechno po mém, přímo idylická.

Ušklíbla jsem se. „Jenže ono když v tom vztahu jsi, tak to prostě vidíš jinak než zvenku.“

„No jo, asi jo. Jenže podle mě je stejně lepší to předtím. Jak všechno zase začíná,“ usmála se Soňa zasněně.

„Jistě. A žádný stres. Jak jsem řekla, netlačí tě biologický hodiny, svoje máš splněno a můžeš jen vybírat. Akorát že na vyzobaným dvorku,“ zahrála jsem si na ďáblova advokáta.

„No, přinejhorším můžeš zůstat sama, jenom s dětma, ale nikdo na tebe nebude tlačit: Soničko, už sis někoho našla?“ dodala hlubokým hlasem a obě jsme se zasmály.

„No jo,“ přitakala jsem, „jenže někdo to nedá - být bez chlapa. Třeba by se ti to začalo zajídat.“

„Hele, možná,“ pokrčila rameny, „ale teď mi to zrovna připadá jako geniální myšlenka. Ne že bych Rudu neměla ráda, že jo,“ zamyslela se, „ale čas od času si říkám, že vyměnit ho za pořádný zahradní nábytek by nebyl špatný kauf.“

Jana dorazila jen s mírným zpožděním. Vrhla se k Rudovi, jako by si nevšimla, že se chová jako pako, políbila ho na obě tváře a pak se postavila nad nás jako bohyně lásky. Ruda se vrátil ke svému kolečku.

Soňa se zvedla z lehátka. „Dáš si kafe?“ zeptala se Jany.

„Sakra, ty jsi snad ještě víc zhubla, ne?“ zkritizovala ji Jana.

„To je tím běháním. Od podzimu jsem shodila tak sedm kilo, ale ještě cvičím, tak jsem celá taková pevnější, ale povím vám, je to dřina.“ Načež se otočila a šla pro to kafe.

„No chápeš to?“ pohoršila jsem se.

„Hele, kdyby to nebyla Soňa, tak si myslím, že je zamilovaná. A že je to Soňa, tak si to myslím stejně.“

„Zamilovaná, no jo, ale do koho?“

Jana pokrčila rameny. „Těžko říct a Soňa ti to neřekne, ale přijde mi to takový, já ti nevím, násilný,

nečekaný... jako by chtěla kvůli někomu vypadat dobře. Ty jsi to nikdy nezažila?“

„Naposledy snad kvůli Jamesi Bondovi,“ napadlo mě. „Ale ne tak, abych se do toho takhle vrhla.“

„Co řešíte?“ zeptala se Soňa, která přicházela po cestičce z velkých plochých kamenů, nesla podnos s kafem a měla oči jen pro něj, aby ho probůh někde nerozlila.

„Přemýšlím, pro jakýho chlapa bych byla ochotná hubnout, a napadl mě jenom Pierce Brosnan, to byla moje velká láska.“

Soňa se stejnou opatrností, s jakou ho přinesla, položila podnos na stolek a pravila: „Tak za prvé, hubnout musíš chtít kvůli sobě, i kdyby ten prvotní impuls vyvolal nějaký chlap, a za druhé, Pierce už je fakt kapánek za zenitem, není? Co takovej Benedict Cumberbatch?“

„Kdo?“ zeptala se nechápavě Jana, která možná ještě pobrala Pierce, ale Benedict už byl mimo její rozlišovací schopnost.

„Sherlock,“ ucedila jsem a pak přitakala Soně: „Sherlock byl úžasný, to je pravda.“

Jana se na nás podívala zmateně.

„Taky se klidně přiznám,“ pronesla Soňa. „Viděla jsem všechny díly *Stmívání* a někteří ti upíři by taky stáli za pár kilo dolů.“

„Já jsem to četla,“ přiznala jsem se. „A musím říct, že kdyby to bylo nacpaný v jedný knížce, tak by to nemusel být špatný slint. Ale takhle toho bylo prostě trochu moc najednou. Jako když pejsek s kočičkou vařili dort. Chvíli cajdák, pak thriller, pak zase cajdák a pak cajdák, cajdák, cajdák. Navíc jsem furt řešila takovou praktickou věc, jako z čeho ti upíři žijou, že jsou všichni tak bohatí.“

„Tak já nemůžu sloužit,“ konečně se chytla Jana, „ale zase jsem četla *Padesát odstínů šedi*.“

„No vidíš,“ zabručela jsem, „tak to jsem zas nečetla já.“

„Padesát odstínů sraček,“ řekla přemýšlivě Soňa.

„No prosím, to mi říká někdo, kdo viděl všechny díly *Stmívání*.“

Soňa se zasmála nahlas. „Tu závěrečnou bitvu jsem si pustila několikrát. Američani fakt uměj tyhle věci natočit.“

„Bitvu?!“ podivila se Jana. „V tom je nějaká bitva?“

„Nechtěj, abych ti to vyprávěla,“ řekla jsem. „O *Odstínech* jsem slyšela, že tam figuruje obchod pro kutily, a taky se ničemu nedivím.“

„Víte, co tohle všechno znamená?“

„Co všechno?“ obrátila se na Soňu Jana.

„Tohle všechno,“ Soňa opatrně odložila kafe a pak rozhodila rukama. „To, jak jsou tyhle věci populární. To je jasný důkaz toho, že feminismus sem, feminismus tam, a to prosím říkám jako přesvědčená feministka, stejně chceme dominantního samce.“

„To bys jako feministka neměla vypustit z pusy,“ namítla Jana.

„To je právě to základní nepochopení problematiky,“ odušila Soňa. „Jako správná feministka říkám, co si myslím. Feminismus je založený na tom, že mám stejnou cenu jako muži, ale to neznamená, že jsem stejná. A jestli jsou na světě miliony ženských, co pokradmu sní o nebezpečném chlapovi, kterému můžou podlehnout nebo který je bude ovládat a přitom pro něj ony budou tou jednou jedinou, tak je to prostě fakt, který nemá cenu si zastírat.“

„Toužíš po chlapovi, který tě bude ovládat?“ zeptala se Jana.

„Máš ovládání a ovládání. Prostě chceš, aby to byl chlap.“

„Já vím,“ řekla Jana. „A klidně kvůli němu zhubneš.“

„Prdlajs, to už jsem říkala. Zhubnu kvůli sobě, abych si připadala víc přitažlivá. To máš, jako když si budeš představovat, že ten či onen dominantní samec touží právě po tobě, musíš mu k tomu přece dát nějaký důvod. A když v plavkách vypadáš jako ta prasnice z *Jen počkej, zajíci*, co měla tři podprdy, na každé fald jednu, tak to neuvěříš ani ve vlastní bujně fantazii.“

„Zase by se to ale nemělo přehnat,“ namítla jsem. „Ani s tou vírou ve vlastní představy. Takže hubnout možná jo, ale není to důvod,“ namítla jsem, „nazývat se třeba Cumberbitch a být na to hrdá.“

Jana opět udiveně zavrtěla hlavou.

„Pravdu díš, děvče, možná jsem někdy děvka,“ řekla rozšafně Soňa, „ale rozhodně ne děvka, která by patřila nějakému chlapovi a ausgerechnet zrovna takovému, kterého jsem v životě nepotkala.“

Usmála jsem se. Jana byla stále mimo.

„Já tomuhle taky nehovím,“ konstatovala jsem. „Představ si, někde takhle pobíhat jako šílená a nahánět nějakého chlapa, který se ti jenom líbil v nějaké roli. Teda já chápu, že tomu můžeš na chvíli propadnout, ale člověk by neměl ztrácet glanc.“

A ještě navíc nemůžeš vědět, jestli to není nějaký úchylák. Co když se prostě jen přetvařuje, a hele, když je to herec, tak musí umět přinejmenším hrát, ne? Mně se takhle v mládí líbil Charlie Sheen, a když o něm dneska čteš – no to musí být kus paka, co? Toho získat, to by fakt byla výhra v loterii.“

„Co si ten chudák chlap asi myslí, když se tam narhneš se skvadrou stejně šílených ženských neurčitěho

věku a chceš mu dát dárek, nejlépe vlastnoručně vyrobený, vyfotit se s ním nebo si nechat něco podepsat. Že se na tebe koukne a zamiluje se do tebe na věky věkův amen? Já bych teda vždycky chtěla, aby on naháněl mě, a ne obráceně. To nemá žádnou úroveň.“

Jana, která seriál *Sherlock* v televizi ani jinde zcela evidentně nesledovala, koukala na nás dvě, jako že jsme spadly z višně. Zamíchala si kafe a čekala, až se vypovídáme.

„Nebo takové ty stíhačky, co ho honí po městě. No není to úchylný? Dovedeš si to představit, že ho nakonec doženeš a kousek si urveš?! Jak nějaká bakchantka?“

Soňa se zasmála. „No a pak si představ to ráno druhý den - kocovina a na stěně visí zkrvavený kus čehosi s nápisem „Benedict Cumberbatch 15. 4., část levé paže“. To je jako ráno po úchylném sexu. Hlava v dlaních a ježišmarjá, co jsem to probůh dělala.“

Jana se konečně dostala do obrazu a honem přepinkla míček konverzace tam, kde se chytala: „Já jsem nikdy žádný úchylný sex neprovozovala, ale to tvoje běhání mi taky připadá jako pěkná úchylárna!“

S tím jsem nemohla než souhlasit. „Fakt nechápu, že tě to ještě nepustilo. Já jsem si teda před létem tak maximálně oholila nohy,“ řekla jsem závistivě.

„Nechtěj vědět,“ řekla Jana, „co jsem si všechno oholila já.“

„Tak to já nemůžu. Já to nemám ráda,“ zabručela jsem. „Stačí, když někde zabereš moc, a nemůžeš jít ani na malou, aby sis nepochcala nohy.“

„Ty jsi ale blbá,“ zasmála se Soňa.

„No řekni, že ne.“

„Já nemám ráda, jak to potom všude žere. A dělaj se mi pupínky.“

„A teď mi řekněte, jak to dělají ty ostatní? Všude čteš, jak se kdekdo holí na dvanáctku. Jak to můžou vydržet? Všechny ty mladice a manekýny... Fakt běháš???“

„Na dvanáctku?“ zabručela Jana. „Viděla jsi v poslední době nějakou nahatou dvanáctku?“

„Ale no tak jo,“ Soňa zavrtěla pochybovačně hlavou.

„Nohy koneckonců takový problém nejsou,“ trvala na svém Jana. „I když bych ráda věděla, jak je možné, že si ty chloupky vytrhávám už takové roky, a pořád rostou. Rvát si takhle vlasy nebo řasy, tak je po nich okamžitě.“

Všechny tři jsme se odmlčely, popíjely kafe a dívaly se na zahrádku, kterou neúnavně zveleboval Ruda.

„Lada říkala, že ses rozešla s tím svým chlapem,“ řekla zničehonic Soňa. „Fakt byl od vás z práce?“

„Jo,“ potvrdila Jana. „Ale nikam to nevedlo. Už to tak nějak vyšumělo.“

„Není to riskantní?“

„Jak riskantní?“ zeptala se udiveně Jana.

Svatá prostoto! Jana pracuje v ohromné nejmenované firmě plné lidí, kteří nemají co jiného na práci než drbat své kolegy.

„Že tě budou všichni řešit při polední pauze.“

„Blbost. Kolik lidí mě tam asi tak zná?“

„Aby ses nedivila,“ zašklebila jsem se na ni prorocky.

„A jinak? Dobrý?“

Jana pokrčila rameny a v té chvíli jí v kabelce zapípal mobil. Vytáhla ho, chvíli studovala displej a pak začala odepisovat. Protože to byla Jana, přestala v té chvíli naprosto vnímat své okolí.

Soňa se na mě zašklebila.

„To běhání nemůže být zdravé,“ namítla jsem, ale Soňa si z toho nic nedělala. Po očku jsem si ji prohlédla.

Vážně ztratila břicho. Nemohla jsem si pomoci, ale trochu mě to otrávil. Nechtěla jsem, aby byla Soňa štihlá, když já nejsem. S povzdechem jsem si pomyslela, že žárlivost je nejlepší motivace, a v duchu se plácla přes ruku, která se už už natahovala pro koláček. Na to zapomeň, kámo, řeklo mi v té chvíli důrazně mé horší já.

„Kde jsme to skončily?“ zeptala se Jana.

„U tvého chlapa.“

„Ať odpočívá v pokoji,“ řekla Jana, ale pak nelogicky dodala: „Ze začátku to byly pořád nějaké kytky a těch SMS, co mi posílal, a pak to nějak pomalu polevovalo, až mě to přestalo bavit.“

„Kolik mu je?“

Jana se zakřenila. „Pětapadesát.“

„Hm,“ řekla jsem.

„Ale dobrý,“ pronesla Jana. „Říkal, že jsem se mu vždycky líbila...“

„Ale teď jako najednou byl ring volný?“ uchichtla se Soňa.

Jana se zadívala na pracovitého Rudolfa a po chvíli vrtění hlavou se natvrdo zeptala Soni: „Co je mu?“

„Nic,“ pokrčila Soňa rameny. „Prostě je protivnej, občas to tak má.“ Zamyslela se. „Jestli s tím nepřestane, nepojedu s ním na Banjo Jamboree – sakra já jsem ale nějaká emancipovaná,“ ušklíbla se sama pro sebe.

Pak bylo zase chvíli ticho, každá z nás myšlenka někde v oblacích a do toho Soňa úplně klidným hlasem pronesla:

„Dala jsem výpověď.“

Tak tohle je Soňa, jako když ji vyšije. Sedíme u ní už dvě hodiny, návštěva se pomalu chýlí ke konci, a ona vyrukuje s takovouhle bombou.

„Jak výpověď? To myslíš vážně?“